

Wenezuela: możliwość wystąpienia z Międzypamerykańskiej Komisji Praw Człowieka

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 maja 2012 r. w sprawie możliwego wycofania się Wenezueli z Międzypamerykańskiej Komisji Praw Człowieka (2012/2653(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje dotyczące Wenezueli, a mianowicie rezolucję z dnia 24 maja 2007 r. w sprawie kanału Radio Caracas TV¹, rezolucję z dnia 23 października 2008 r. w sprawie przypadków pozbawiania praw politycznych², rezolucję z dnia 7 maja 2009 r. w sprawie przypadku Manuela Rosalesa³, rezolucję z dnia 11 lutego 2010 r. w sprawie Wenezueli⁴ i rezolucję z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie Marii Lourdes Afioni⁵,
 - uwzględniając Amerykańską Deklarację Praw i Obowiązków Człowieka z 1948 r., która nadała formalny początek międzypamerykańskiemu systemowi ochrony praw człowieka, oraz uwzględniając utworzenie w 1959 r. przez Organizację Państw Amerykańskich (OPA) Międzypamerykańskiej Komisji Praw Człowieka (IACHR), której stroną Wenezuela jest od 1977 r., i oficjalne ustanowienie IACHR w 1979 r.,
 - uwzględniając ustanowienie w 1979 r. Międzypamerykańskiego Trybunału Praw Człowieka, którego członkiem Wenezuela jest od 1981 r.,
 - uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie strategii politycznych UE na rzecz obrońców praw człowieka⁶ oraz z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie rocznego sprawozdania dotyczącego praw człowieka na świecie oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie, w tym wpływu na strategiczną politykę UE w dziedzinie praw człowieka⁷,
 - uwzględniając obawy wyrażone dnia 4 maja 2012 r. przez rzecznika prasowego wysokiego komisarza ONZ ds. praw człowieka Ruperta Colville'a dotyczące możliwego wycofania się Wenezueli z IACHR,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając art. 122 ust. 5 oraz art. 110 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że OPA utworzyła swój własny regionalny system praw człowieka, dysponujący Międzypamerykańską Komisją Praw Człowieka (IACHR), która powstała w 1959 r., i Międzypamerykańskim Trybunałem Praw Człowieka, który utworzono w 1979 r. i

¹ Dz.U. C 102E z 24.4.2008, s. 484.

² Dz.U. C 15E z 21.1.2010, s. 85.

³ Dz.U. C 212E z 5.8.2010, s. 113.

⁴ Dz.U. C 341E z 16.12.2010, s. 69.

⁵ Dz.U. C 351E z 2.12.2011, s. 130.

⁶ Dz.U. C 236 E z 12.8.2011, s. 69.

⁷ Teksty przyjęte, P7_TA(2012)0126.

którego orzeczenia opierają się na Amerykańskiej konwencji praw człowieka zwanej paktem z San José, która weszła w życie w 1978 r. jako uzupełnienie i korektura niepewnych krajowych systemów sądownictwa;

- B. mając na uwadze, że Amerykańska Deklaracja Praw i Obowiązków Człowieka wymienia wśród głównych zasad OPA „podstawowe prawa jednostki”;
- C. mając na uwadze, że jak na razie dwudziestu czterech z trzydziestu czterech członków OPA ratyfikowało Amerykańską konwencję praw człowieka;
- D. mając na uwadze, że Wenezuela jest stroną Amerykańskiej konwencji praw człowieka i członkiem IACHR oraz podlega jurysdykcji Międzyamerykańskiego Trybunału Praw Człowieka, który odpowiada za interpretację i egzekwowanie postanowień konwencji; mając na uwadze, że Wenezuela uczestniczy w mechanizmach Rady Praw Człowieka ONZ;
- E. mając na uwadze, że dnia 2 maja 2012 r. prezydent H. Chávez ogłosił powołanie komisji państwowej, która ma rozważyć możliwość wycofania się z IACHR; mając na uwadze, że dnia 3 maja 2012 r. minister spraw zagranicznych zwrócił się do innych rządów w regionie o uczynienie tego samego;
- F. mając na uwadze, że od 1970 do 2011 r. cztery wydane przez IACHR decyzje dotyczyły Wenezueli, a także mając na uwadze, że w okresie 2004-2012 Trybunał wydał orzeczenia w dwunastu sprawach; mając na uwadze, że OPA za pośrednictwem IACHR kilkakrotnie ostrzegła Wenezuelę przed naruszaniem wolności wypowiedzi, bezpieczeństwa osobistego i praw politycznych oraz przed bezkarnością;
- G. mając na uwadze, że w ostatnich kilku latach Wenezuela kilkakrotnie krytykowała IACHR i Trybunał oraz często groziła wycofaniem się, argumentując, że IACHR jest stronnicza i stosuje podwójne standardy; mając na uwadze, że tym razem po raz pierwszy Wenezuela podjęła poważne kroki prowadzące do wycofania się; mając na uwadze, że od 2002 r. Wenezuela odrzuca wszystkie wnioski od IACHR o złożenie wizyty w kraju;
- H. mając na uwadze, że treść rezolucji PE, zwłaszcza tych w sprawie pozbawiania liderów opozycji praw politycznych oraz w sprawie prześladowań politycznych, jak zamknięcie stacji RCTV, została zatwierdzona w kilku decyzjach i zaleceniach IACHR; mając na uwadze, że w następstwie tych nieprzychylnych zaleceń i ich zlekceważenia lub niewdrożenia przez władze wenezuelskie prezydent H. Chávez uruchomił mechanizm wycofania swojego kraju z wyżej wspomnianego organu międzynarodowego;
- I. mając na uwadze, że przewodniczący Sądu Najwyższego i prokurator generalny Boliwariańskiej Republiki Wenezueli poparli propozycję prezydenta H. Cháveza, aby Wenezuela wycofała się z IACHR, co wyraźnie pokazuje całkowite podporządkowanie się organów publicznych, zwłaszcza sądowiczych, politycznym decyzjom głowy państwa;
- J. mając na uwadze, że IACHR – wysoce szanowany organ mający pozytywne oddziaływanie na region – przyczyniła się w ogromnej mierze do oddania sprawiedliwości wielu ofiarom przypadków pogwałcenia praw człowieka i odegrała także kluczową rolę w przejściu do demokracji od dyktatury, która wcześniej panowała w wielu krajach regionu;
- K. mając na uwadze, że IACHR, niezależny panel, w którego skład wchodzi siedmioro niezależnych członków działających we własnym imieniu i niereprezentujących żadnego

konkretnego kraju, wnosi sprawy do Międzyamerykańskiego Trybunału, w ciężkich i pilnych przypadkach zwraca się do państw członkowskich OPA o przyjmowanie środków ostrożności celem zapobiegania szkodom nie do naprawienia dla praw człowieka, a także otrzymuje, analizuje i rozpatruje indywidualne petycje dotyczące przypadków łamania praw człowieka;

- L. mając na uwadze, że regionalne organy praw człowieka odgrywają bardzo ważną rolę w promowaniu i ochronie mechanizmów praw człowieka i utrwalają uniwersalne standardy i traktaty dotyczące praw człowieka, co wielokrotnie uznawało Zgromadzenie Generalne i Rada Praw Człowieka ONZ oraz organizacje pozarządowe i obrońcy praw człowieka;
- M. mając na uwadze, że zgodnie z art. 1 swojego statutu Międzyamerykański Trybunał jest niezależną instytucją sadowniczą, której celem jest stosowanie i interpretowanie konwencji amerykańskiej; mając na uwadze, że jego decyzje są wiążące dla sygnatariuszy konwencji;
 - 1. wyraża zaniepokojenia w związku z tym, że Wenezuela ogłosiła powołanie komisji państwowej celem rozważenia możliwości wycofania się z Międzyamerykańskiej Komisji Praw Człowieka, i wzywa władze Wenezueli do ponownego rozważenia swojego stanowiska;
 - 2. obawia się, że wycofanie się z międzyamerykańskiego systemu mogłoby doprowadzić do odizolowania Wenezueli i pogorszyć jeszcze bardziej jej sytuację w zakresie praw człowieka;
 - 3. zachęca rząd Wenezueli i wszystkie inne państwa w regionie do uznania i wdrażania decyzji i zaleceń IACHR dotyczących współpracy z regionalnymi i międzynarodowymi mechanizmami praw człowieka oraz nalega, aby nie podejmowały żadnych działań mogących osłabić ochronę praw człowieka;
 - 4. z zadowoleniem przyjmuje wszystkie prace wykonane przez IACHR, zwłaszcza w kwestiach odnoszących się do wolności słowa, praw ludów tubylczych, zapobiegania torturom, praw socjalnych i praw kobiet, jak również pogłębiania świadomości społeczeństwa na temat praw człowieka w regionie, i zachęca IACHR do kontynuowania prac z myślą o zapewnieniu pełnego poszanowania praw człowieka;
 - 5. wspiera regionalne organy praw człowieka stanowiące część międzynarodowego systemu praw człowieka i nakłania instytucje UE do zwiększenia ogólnego wsparcia dla Międzyamerykańskiego Trybunału Praw Człowieka, IACHR i konwencji;
 - 6. apeluje do krajów, które jeszcze nie przystąpiły do międzyamerykańskiego systemu praw człowieka, o uczynienie tego jak najszybciej i o pełne w nim uczestniczenie, umacniając tym samym instytucjonalny autorytet tego systemu;
 - 7. wzywa rząd Boliwariańskiej Republiki Wenezueli do przestrzegania międzynarodowych i regionalnych konwencji i kart, których sygnatariuszem jest Wenezuela; przypomina, że zgodnie z konstytucją wenezuelską wszystkie podpisane konwencje międzynarodowe są dla Wenezueli wiążące;
 - 8. ubolewa nad podjętymi przez wenezuelską władzę ustawodawczą i sadowniczą decyzjami o poparciu podejmowanych przez prezydenta prób wycofania się z IACHR, co uwidacznia nieprzestrzeganie przez ten kraj zasady rozdziału władz i całkowite podporządkowanie się

władzy ustawodawczej i sędowniczej politycznym decyzjom prezydenta;

9. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji Europejskiej, wysokiej przedstawiciel Unii ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich (OPA), zgromadzeniu parlamentarnemu EuroLat oraz rządowi Boliwariańskiej Republiki Wenezueli.